

17. 7. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kryptosměnárny a zákon o směnárenské činnosti

Virtuální měny v současné době přitahují značnou pozornost veřejnosti. S touto pozorností se pojí i řada otázek s tím spojená potřeba právní regulace. Jednou z otázek je, zda směna fiat měny[1] za virtuální měnu podléhá zákonu č. [277/2013](#) Sb., o směnárenské činnosti (dále jen „zákon o SČ“).

Ze zákonné úpravy vyplývá, že kryptosměnárna při směně vystupuje jako jedna ze stran směny, která převádí vlastnické právo k jednotkám virtuální měny, a to za převod vlastnického práva k jednotkám fiat měny. Na tuto směnu se použijí obecná ustanovení zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), konkrétně ustanovení § 2184 - § 2188 OZ, upravující směnu.

V případě, že jsou smlouvy o směně jednou ze smluvních stran uzavírány soustavně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku, která spočívá v provádění směnárenských obchodů[2] (tj. jako podnikatelská činnost), může vznikat pochybnost, zdali se zákon o SČ vztahuje i na kryptosměnárny.

Uzavírání smluv o směně v rámci podnikatelské činnosti nenaplnuje bez dalšího zákonné znaky směnárenské činnosti. Zákon o SČ totiž ve svém ustanovení § 2 odst. 1 stanovuje, že: „*Směnárenským obchodem je obchod spočívající ve směně bankovek, mincí nebo šeků znějících na určitou měnu za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu.*“[3]

Otázkou tedy je, zda podnikatel s kryptoměny, který uzavírá smlouvy o směně (dále jen „**směna kryptoměn**“), spadá svou činností pod pojem směnárenský obchod.

K posouzení této otázky je potřeba provést analýzu výše uvedeného ustanovení zákona o SČ. Směnárenský obchod je zákonem o SČ definován (kumulativně) jako obchod:

- a. Spočívající ve směně
- b. Bankovek, mincí nebo šeků
- c. Znějících na určitou měnu
- d. Za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu

Jak jsem již uvedl výše, tak první ze znaků je jistě splněn, protože při takovém obchodu dochází ke směně jednotky virtuální měny za jednotky fiat měny. Virtuální měny ovšem prozatím nesplňují zbylé tři, respektive dva požadavky. K tomu se blíže vyjádřila Česká národní banka ve svém stanovisku[4] ze dne 10.2.2014, ve kterém uvádí, že: „*V případě směny (resp. nákupu) bitcoinů za české koruny nebo jinou měnu také nejsou splněny znaky směnárenského obchodu, který je definován jako „směna*

bankovek, mincí nebo šeků znějících na určitou měnu za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu“ (§ 2 odst. 1 ZSČ), tj. není splněn znak hmotné podoby předmětu směny ani znak „znějící na určitou měnu“.

Hlavní překážka proto, aby směna kryptoměn podléhala směnářenskému obchodu, nespočívá v tom, že by virtuální měny nemohly být ve hmotné podobě, ale v tom, že nemají znak znějící na určitou měnu.

Zákonodárce k dnešnímu dni definoval virtuální měnu v zákoně č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**AML zákon**“), konkrétně v ustanovení § 2 odst. 1 písm. l) AML zákona, kde je stanoveno, že virtuální měnou se rozumí elektronicky uchovávaná jednotka bez ohledu na to, zda má nebo nemá emitenta, a která není peněžním prostředkem podle zákona o platebním styku, ale je přijímána jako platba za zboží nebo služby i jinou osobou odlišnou od jejího emitenta.

K tomu, aby kryptosměnárny podléhaly zákonu o SČ, je tak potřeba, aby se virtuální měna stala měnou, to znamená, aby ji především byl přiznán atribut měny prostřednictvím autority státu, respektive v případě kryptoměn se spíše bude jednat o potřebu shody na poli mezinárodního práva, která stanoví podmínky existence kryptoměn, jejich způsob použití a potřebné náležitosti.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že v současné době činnost kryptosměnáren spočívající ve směně kryptoměn za fiat měny nespadá pod zákon o SČ, i když není vyloučeno, že by v budoucnu tato činnost pod výše uvedený zákon mohla spadat, a to i bez potřeby změny aktuálního znění zákona o SČ.

Mgr. Jiří Mašlej,
advokátní koncipient

[ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 736 208 046
e-mail: maslej@arws.cz

[1] Měna s nuceným oběhem, jejíž hodnota je stanovena zákonem.

[2] Zákon č. [277/2013](#) Sb., o směnářské činnosti, ust. § 2 tohoto zákona.

[3] Tamtéž.

[4] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. Obchodování s bitcoiny. 10.2.2014. 2014. K dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)